

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iohannis Scheffleri S. R. Eccl. Presbyteri Concilium
Tridentinum antè Tridentinum**

Angelus <Silesius>

Nissæ, 1675

Articulus IV. Ecclesiæ Catholicæ ritus in administratione Sacramentorum
esse recipie[n]dos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42264

Concilij Trid. antè Trident.

Usque adeò illud foedus inicum,
nuptiale cuiusdã Sacramenti res
est, ut nec ipsã separatione irri-
tum fiat. *Vide eundem c. 24. &
de Genes. ad litter. lib. 9. c. 7. in*
quibus utrisq; locis quoq; con-
jugium Sacramentum esse dicit.

*Fevar dentius in notis ad Ire-
nei cap. 22. libri 1. scribit: Ter-
tullianus lib. 5. contr. Marcionem
sect. 38. quinquies vocat nuptias
Sacramentum, ut Augustin: l. 1.
de nuptijs & concupiscēt. sexies:
& lib. unico de bono conjugali con-
tra Jovinianum, decies.*

Articulus IV.

Ecclesiæ Catholicæ ritus in
administratione Sacramen-
torum receptos esse recipiēdos.

Verba

Articulus Quartus.

Verba Concilij.

*Receptos quoque & approbatos
Ecclesie Catholica ritus, in supra-
dictorum omniũ Sacramentorum
solemni administratione, recipio,
& admitto.*

QVia nimis longum foret o-
mnes & singulos ritus tam
prolixè probare, uno aut altero
Sanctorum Patrum, testimonio,
præcipuos tantum roborabimus.

Signum Crucis.

*S. Augustinus Tract. 118. in Jo-
annem. Signum Crucis nisi ad-
hibeatur, sive frontibus creden-
tium, sive ipsi aquæ quâ regene-
rantur, sive oleo quo Chrismate
unguntur, sive Sacrificio quo a-
luntur, nihil eorũ ritè perficitur.*

*S. Ambrosius lib. de his qui i-
nitiantur.*

Concilij Trid. antè Trident:
nitiantur myster: cap. 3. Aqua e-
nim sine prædicatione Domini-
cæ Crucis ad nullos usus futura
salutis est. Cùm verò salutaris
fuerit crucis mysterio, consecra-
ta, tunc ad usum spiritualis lavacri
& salutaris poculi temperatur.

Martialis Ep ad Burdegalens.
Hoc solo signo coelestis victoria
data est nobis, & per crucem ba-
ptisma DEI sanctificatum est.

Benedictio aquæ baptismatis.

Basilii Mag. lib: de Spiritu S.
cap: 27. Consecramus aquã ba-
ptismatis & Oleum, unctiõnis,
præterea ipsum qui baptizatur,
ex quibus scriptis? nonne à ta-
citâ secretaq; traditione: ipsam
verò olei unctiõnẽ, quæ doctri-
na scripto docuit? nõne ex arca-
na hac traditione: *Cypri-*

Articulus Quartus.

Cyprianus l. 1. Ep: 12. Oportet ergo mundari & sanctificari. Aquam prius à Sacerdote, ut possit baptismo suo peccata hominis, qui baptizatur, abluere: quia per Ezechielem prophetam Dominus dicit: Et aspergam super vos aquam mundam, & munda-
bimini ab omnibus immunditijs vestris. *Vide S. Chrysostomum in Psal: 22. S. Ambrosium de Spir: S. lib: 1. c. 7. S. Augustin: contr. Donatist: lib. 6. c. 25.*

Olei & Chrysmatis usus.

Clemens Romanus Ep: 3. Baptizetur unusquisq; in aquis perennibus nomine trinæ beatitudinis invocato super se, perunctus primùm oleo per orationē sanctificato, ut ita demum per-

Concilij Trid: antè Tridēt.

hæc consecratus possit percipere
locum cum Sanctis. *Vide eundē
Apostolic. Constit. l. 3. c. 16 & 17.*

Iustinus quest. 137. Oleo in-
ungimus, ut Christi unctiq; fia-
mus: unguento autem ad recor-
dationem ejus, qui unguenti un-
ctionem sepulturam tuam esse
reputavit.

Cyprianus lib. 1. Ep. 12. Ungi
quoque necesse est eum, qui ba-
ptizatus sit, ut accepto chrisma-
te, id est, unctione, esse unctus
DEI, & habere in se Christi gra-
tiam possit. Porro autem Eucha-
ristia, & undè baptizati ungun-
tur oleum, in altari sanctificatur.
Sanctificare autem non potuit o-
lei creaturam, qui nec altare ha-
buit, nec Ecclesiam: undè nec
unctio spiritalis apud hæreticos
potest

Articulus Quartus.

potest esse, quando constet oleū
sanctificari, & Eucharistiam fieri,
apud illos omninò non posse.]

*Vide S. Hieronymū cap. 4. contra
Luciferian: & S. Augustin. lib. 15.
de Trinit: c. 26. Item Leonem M.
Serm: 4. de Nativitate Christi c. 5.
& Fabian: Pp. Epist. 2. ad omnes
Orientis Episcopos.*

*Aurium & narium & pe-
toris inunctio.*

*Cyrillus Hierosolymit: catech. 3.
Mystagog. Deinde aures inun-
guntur, ut ad audiendum divina
mysteria aures accipiatis. De
quibus dicebat Esaias: Et addi-
dit mihi Dominus aures ad au-
diendum. Et Dominus in Evan-
gelio: Qui habet aures audiendi
audiat. Postea nares, ut divinum
E 5 recipi-*

Concilij Trid: antè Trident.

recipientes unguentum, dicatis:
Christi gratus odor est DEO, in
his qui salvantur. Tum verò &
pectus inungitur, ut induiti tho-
racem justitiæ, fortiter adversus
diaboli insultus consistatis.

*Cereorum & luminum
usus.*

*S Ambros de Mysterijs Pasche
cap 5.* Hinc casti Patres, pudicæ
etiã matres novellam per fidem
stirpem prosequuntur innume-
ram: hinc sub fidei arbore ab u-
tero fontis innocui cereorum
splendet ornatu.

*Gregorius Nazianzen Orat 40.
in S. Baptisma.* Lampades quas
accendis (*in baptismo*) illius lu-
minum gestationis figuram ge-
runt, cum quâ splendida & vir-
gines

Articulus Quartus.

gines animæ splēdidis fidei lam-
padibus Christo sponso obviam
prodibimus, nec per ignaviam
& socordiā dormientes, ne in sci-
entibus nobis, is, cujus adventus
expectatur, inopinatò adsit, nec
alimento & oleo, bonisque ope-
ribus carentes, ne à nuptiali cu-
biculo excludamur.

*Renunciatio Diabolo fa-
cienda.*

*Cyrillus Hierosolymitanus Ca-
tech: i Mystagog.* Quid igitur u-
nusquisque vestrū stans dice-
bat? Renuncio tibi Satana.

Dionysius Eccl. hierarch: c. 4.
Deindè cū illum occidentem
versùs attendentem, manusque
porrigentem ad eandem regionē
pertinētes, collocavit; tum eum
iubet

Concilij Trid: antè Trident.

jubet tertio Satanam. ut ita dicat
in sufflare: & præterea quæ de
fectionis & abrenūciationis sum
profiteri: eique ter abrenuncia-
tionis solennibus verbis propo-
sitis, ipsum orientem transfert.

Tertulianus de cor: milit: c. 3.
agens de traditionibus: Denique
ut à baptisate ingrediar, aquam
adituri ibidem, sed & aliquantò
prius in Ecclesia sub manu con-
testamur nos renunciare diabo-
lo & pompæ & Angelis ejus.

Basilus lib: de Spiritu S. c. 27.
Reliqua item, quæ fiunt in bap-
tismo, velut renunciatio Satanae
& Angelis ejus, ex quâ scripturâ
habemus? nonne ex privatâ &
arcanâ hâc traditione? nonne ex
doctrinâ, quam Patres nostri in
silencio, quod curiosos & otio-
sos submovet, servârunt.

Articulus Quartus.

S. Hieronymus ad c. 6. Amos. In mysterijs primū n renuntiamus ei, qui in occidente est, nobis- que moritur cum peccatis, & sic versi ad orientem pactum inim^o cum Sole iustitiæ, & ei nos ser- vituros esse promittimus. Vide quoq; S. Augustinū l. 2. de Symbol: cap. 1. & S. Ambrosium lib: de his, qui mysterijs iniciantur, &c.

Exorcismus.

S. Chrysostomus homil. d. Ad. & Ev. Illud etiam, quod circa baptizandos in universo mundo sancta Ecclesia sive sint parvuli, sive juvenes, uniformiter agit, non otioso contemplerur in- tuitu. Quod cum ad regenera- tionis veniunt Sacramentū, non prius fontem vitæ ingrediuntur, quàm

Concilij Trid: antè Tridēt.

quàm Exorcismis & exsufflationibus Clericorum Spiritus ab ijs immundus abigatur, & deinde vasa ejus eripiantur in possessionem translata illius victoris, qui captivam duxit captivitatem, & dona dedit hominibus.

Cyrillus Hierosolym: Catech: 2. Mystagog. Ut insufflationes Sanctorum & nominis DEI invocatio, tanquam vehementissima quædam flamma urit, Dæmones & in fugam convertit: sic & exorcisatum oleum, per orationem DEIq; invocationē, tantam virtutem consequitur, ut non modò ardentia peccatorum vestigia expurget; verùm etiam omnes invisibiles dæmones repellat.

Optatus Millevitanus l. 4. contra Do-

Articulus Quartus.

tra Donatist. Neminem fugit,
quod omnis homo qui nascitur,
quamvis de Christianis parentib⁹
nascatur, sine spiritu mundi esse
non possit, quem necesse sit ante
salutare lavacrum ab homine ex-
cludi & separari. Hoc exorci-
smus operatur per quem spiritus
immundus depellitur, & in loca
deserta fugatur.

S. Augustinus l. 1 de nupt: &
concupisc: c. 20. In veritate non
in falsitate potestas diabolica e-
xorcizatur in parvulis, si que re-
nunciant, quia per sua non pos-
sunt, per corda & ora gestantiū,
ut eruti à potestate tenebrarum,
in regnum sui Domini transfe-
rantur. *Idem l. 2. c. 29.* Neque
enim ex quo caput Manichæi pe-
stilentiosa doctrina, ex illo cæ-
perant

Concilij Trid. antè Trident.

perunt in Ecclesia Dei, parvuli
baptizandi exorcizari & exuffla-
ri, ut ipsis myfterijs ostenderetur
non eos in regnum Christi, nisi
erutos à tenebrarum potestate
transferri. Hos (Patres) iste au-
deat dicere Manichæos & anti-
quissimam Ecclesiæ traditionem
isto nefario crimine aspergatur,
quâ exorcizantur, & ut dixi, ex-
sufflantur parvuli, ut in regnum
Christi, à potestate tenebrarum,
hoc est diaboli & Angelorū ejus
eruti, transferantur.

Salis usus.

Origenes homil 6. in Ezechiel.
Grande opus est insaliri, Qui sa-
le cōditur gratiâ plenus est. Nam
& in communi proverbio falsus
dicitur graciosus, & è contrario
insul.

Articulus Quartus.

insulsus, qui nō habet gratiā, &c.
Oportet ergo eum qui renascitur, utique in Christo renascentem rationabile & sincerum lac desiderare: & priusquam rationabile & sine dolo lac desideret, debet sale saliri & pannorum involucris colligari, ne dicatur ad eum, sale non est salitus, & panis non est involutus.

S. Augustinus l. 1. Confess. c. 11.

Audieram adhuc puer de vitâ æternâ nobis promissâ per humilitatem Domini DEI nostri, descendens ad superbiam nostrâ, & signabar jam signo Crucis, & condiebar ejus sale jam inde ab utero matris meæ.

Gregorius Mag lib. Sacrament: de ordine ad Catechumenum faciendum: Indè verò benedicit sal hoc mo-

Concilij Trid: antè Trident:

hoc modo: Exorcizo te creatura Salis in nomine DEI Patris Omnipotentis, & in charitate Domini nostri JESU Christi, & in virtute Spiritûs sancti. Exorcizo te per DEUM vivum, & per DEUM verum, qui te ad tutelam humani generis procreavit, & populo venienti ad credulitatem per servos suos consecrari precepit, ut in nomine SS. Trinitatis efficiare salutare Sacramentum, ad effugandum inimicum, &c. postea interrogat nomina eorû, & ponit de ipso sale in os ipsorû, & dicit: Accipe salem sapientiæ in vitam æternam.

*Illinitio aurium & narium
cum sputo.*

*S. Ambrosius lib. 1 de Sacram:
cap:*

Articulus Quartus.

cap: 1. Ergo quid egimus Sab-
batho? nempe apertionē. Quæ
mysteria celebrata sunt apertio-
nis, quando tibi aures tetigit Sa-
cerdos & nares? Quod signifi-
cat in Evangelio Dominus No-
ster JESVS Christus, cūm ei obla-
tus esset surdus & mutus, & teti-
git aures ejus & os ejus. Aures,
quia surdus erat, os quia mutus.
Et ait *Epheta*, quod Hebraicum
verbum est, & latinè dicitur *ad-
aperire*. Ideò ergo tibi Sacerdos
aures tetigit, ut aperiantur aures
tuæ ad sermonem, & ad eloquiū
Sacerdotis nares, ut bonum odo-
rem accipias pietatis aternæ, &
sit in te fidei devotionisq; plena
fragrantia. *Idem dicit lib: de bis,*
qui mysteriis iniciantur. cap 1.

*Gregorius Mag l. Sacram: ad
cate-*

Concilij Trid: antè Trident.
catechiz: infant. Deindè verò
tangat & nares, & aures (cū di-
gito) de sputo, & dicat ad aurem
dextram *Epheta*, quod est *adape-*
rire: ad nares, in odorem *fvavi-*
tatis.

Sacræ vestes.

Anacletus Epist: 1 In solen-
nioribus diebus aut septem, aut
quinque, aut tres Diaconos, qui
Episcopi oculi dicuntur, & Sub-
diaconos atq; reliquos ministros
secum habeat, qui sacris induiti
vestimentis, in fronte & à tergo
& Presbyteri è regione dextra
lævaq; contrito corde, & humi-
liato spiritu, & prono stent vultu.

S. Hieronymus ad c. 44. Eze-
chiel. Per quæ discimus, non
quotidianis & quibuslibet pro
usu

Articulus Quartus.

usu vitæ communis pollutis vestibibus nos ingredi debere in Sancta Sanctorum, sed mundâ conscientia, & mundis vestibibus tenere Domini Sacramenta. Vestib9 lineis utuntur Ægyptij Sacerdotes, non solùm intrinsecus, sed & extrinsecus. Porro religio divina alterum habitû habet in ministerio, alterum in usu vitæque communi.

S. Augustin: quest: 10. & Nov: Testam: quest: 46. Sed hinc, inquit, videtur Sacerdos fuisse Samuel, quia vestig9 erat *Ephod*, quasi non hodiè Diaconi dalmaticis induantur, sicut Episcopi.

Thuris vel incensi usus:

S. Chrysostomus in sua Liturgia: oratio Thymiamatis. Thy-
miam

Concilij Trid: antè Tridēt.

miama offerimus in conspectu
tuo Domine Deus noster in odo-
rem benevolentiae spiritualis.

*Dionysius Areopagita Eccles.
Hierar: cap. 7.* Pontifex perfectio
precum sacro, ad Dei altare, cum
ab eo incendendi odores iniciū
fecit, sacrum obit locum.

S. Ambrosius in c. 1. Luc. Uti-
nam nobis adolentibus altaria,
Sacrificium deferentibus, assistat
Angelus, inō præbeat se viden-
dum. Non enim dubites assis-
tere Angelum, quando Christus
assistit, quando Christus immo-
latur.

Elevatio Hostiae.

Dionysius Eccl: Hierarch: c. 3.
Pontifex, cum divina munera
laude profecutus fuerit, sacrosan-

cta &

Articulus Quartus.

cta & augustissima mysteria conficit, & quæ ante laudaverat venerandis operta atque abdita signis, in conspectum agit, divinaque munera reverenter ostendens, ad sacram illorum Communionem, & ipse convertitur, & reliquos ut communicent hortatur.

Admixtio aquæ in Eucharistia.

Alexander I. Ep: 1. decretal.

Non debet (ut à Patribus accepimus, & ipsa ratio docet) in calice Domini, aut vinum solû, aut aqua sola offerri, sed utrumque permixtum, quia utrumque ex Latere ejus in passione sua profluxisse legitur.

Arti-